

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Započtení v pracovněprávních vztazích

V pracovněprávních vztazích může závazek (dluh) zaměstnance nebo zaměstnavatele zaniknout - na rozdíl od právní úpravy účinné do 31. 12. 2006 - rovněž započtením. Započtení je možné, i když jedna ze vzájemných pohledávek nepochází z pracovněprávních vztahů. Uvedené platí i tehdy, představuje-li jedna ze vzájemných pohledávek právo zaměstnance na mzdu, plat nebo odměnu z dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr. Proti pohledávce na mzdu, plat, odměnu z dohody o pracovní činnosti a na další příjmy z pracovněprávního vztahu uvedené v us. § 299 odst. 1 občanského soudního řádu není jednostranné započtení ze strany zaměstnavatele přípustné v té části, která odpovídá tzv. základní nepostižitelné částce (ust. § 278 občanského soudního řádu) a jedné třetině zbytku čisté mzdy, platu, odměny z dohody o pracovní činnosti nebo příjmů uvedených v ust. § 299 odst. 1 občanského soudního řádu (ust. § 279 odst. 1 občanského soudního řádu).

(Podle rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 3330/2011, ze dne 19. 2. 2013)

Mají-li věřitel a dlužník vzájemné pohledávky, jejichž plnění je stejného druhu, zaniknou započtením, pokud se vzájemně kryjí, jestliže některý z účastníků učiní vůči druhému projev směřující k započtení; zánik nastane okamžikem, kdy se setkaly pohledávky způsobilé k započtení (ust. § 580 občanského zákoníku).

Započtení není přípustné proti pohledávce na náhradu škody způsobené na zdraví, ledaže by šlo o vzájemnou pohledávku na náhradu škody téhož druhu (ust. § 581 odst. 1 věta první občanského zákoníku). Započtení není přípustné proti pohledávkám, které nelze postihnout výkonem rozhodnutí (ust. § 581 odst. 1 věta druhá občanského zákoníku). Započíst nelze pohledávky promlčené, pohledávky, kterých se nelze domáhat u soudu, jakož i pohledávky z vkladů (ust. § 581 odst. 2 věta první občanského zákoníku). Proti splatné pohledávce nelze započíst pohledávku, která ještě není splatná (ust. § 581 odst. 2 věta druhá občanského zákoníku). Všechny uvedené pohledávky vyloučené z jednostranného započtení však lze vyrovnat dohodou účastníků o započtení (ust. § 581 odst. 3 občanského zákoníku).

Z uvedeného v první řadě vyplývá, že **v pracovněprávních vztazích může závazek (dluh) zaměstnance nebo zaměstnavatele zaniknout - na rozdíl od právní úpravy účinné do 31. 12. 2006 - rovněž započtením.** Započtením zanikají vzájemné závazky (dluhy) zaměstnance a zaměstnavatele se stejným druhem plnění v rozsahu, v jakém se kryjí jim odpovídající pohledávky, byla-li učiněna některým z účastníků pracovněprávních vztahů kompenzační námitka nebo došlo-li k jinému projevu směřujícímu k započtení. Závazky (dluhy) zanikají okamžikem, v němž se vzájemné pohledávky zaměstnavatele a zaměstnance setkaly (střetly), nebylo-li ujednáno něco jiného. K započtení dojde, jen jestliže alespoň některý z věřitelů (dlužníků) vzájemných pohledávek učiní projev k započtení. Kompenzační projev může zaměstnanec nebo zaměstnavatel učinit námitkou nebo dohodou, obojí se může stát písemně nebo ústně, popřípadě i konkludentně, neboť jejich forma není předepsána; kompenzační námitka je účinná jen tehdy, došla-li druhému ze subjektů vzájemných pohledávek. V rozsahu, v jakém se kryjí, vzájemné pohledávky zanikají dnem, který byl sjednán v dohodě o započtení. Nebyl-li okamžik zániku pohledávek dohodnut a při započtení učiněném námitkou závazky (dluhy) zanikají okamžikem, kdy se vzájemné pohledávky setkaly (střetly); k setkání (střetu) pohledávek dochází dnem, v němž se poslední z nich stala splatnou

(dospělou). **Započtení je možné, i když jedna ze vzájemných pohledávek nepochází z pracovněprávních vztahů. Uvedené platí i tehdy, představuje-li jedna ze vzájemných pohledávek právo zaměstnance na mzdu, plat nebo odměnu z dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.**

Ze subsidiárního užití ust. § 581 odst. 1 věty druhé a § 581 odst. 3 občanského zákoníku v pracovněprávních vztazích vyplývá, že započtení není - s výjimkou dohody účastníků - přípustné proti pohledávkám, které nelze postihnout výkonem rozhodnutí. Pohledávkami nepostižitelnými výkonem rozhodnutí jsou jednak pohledávky, které jsou vypočteny v ust. § 317, § 318 a § 319 občanského soudního řádu, jednak pohledávky na mzdu, plat, odměnu z dohody o pracovní činnosti a na další příjmy uvedené v ust. § 299 odst. 1 občanského soudního řádu, s nimiž se při výkonu rozhodnutí zachází stejně jako se mzdou, a to v rozsahu, v jakém nemohou být postiženy výkonem rozhodnutí. Srážky ze mzdy, platu, odměny z dohody o pracovní činnosti a z dalších příjmů uvedených v ust. § 299 odst. 1 občanského soudního řádu se provádějí z "čistých příjmů", tedy z příjmů, od nichž byly - podléhají-li těmto "odvodům" - odečteny záloha na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění (srov. ust. § 277 občanského soudního řádu). **Proti pohledávce na mzdu, plat, odměnu z dohody o pracovní činnosti a na další příjmy z pracovněprávního vztahu uvedené v ust. § 299 odst. 1 občanského soudního řádu tedy není jednostranné započtení ze strany zaměstnavatele přípustné v té části, která odpovídá tzv. základní nepostižitelné částce (ust. § 278 občanského soudního řádu) a jedné třetině zbytku čisté mzdy, platu, odměny z dohody o pracovní činnosti nebo příjmů uvedených v ust. § 299 odst. 1 občanského soudního řádu (ust. § 279 odst. 1 občanského soudního řádu).**[1]

Ve věci projednávané NS ČR pod sp. zn. 21 Cdo 3330/2011 žalobce (zaměstnavatel) uplatnil proti pohledávce žalovaného (zaměstnance) na mzdu za měsíc únor 2010 započtení v plném rozsahu, aniž by vzal v úvahu, že započtení není přípustné proti té části pohledávky žalovaného na mzdu, kterou nelze postihnout výkonem rozhodnutí. Již z tohoto důvodu je opodstatněné okamžité zrušení pracovního poměru provedené žalovaným (zaměstnancem) podle ust. § 56 písm. b) zákoníku práce, neboť žalobce (zaměstnavatel) nevyplatil žalovanému do 15 dnů od uplynutí termínu splatnosti tu část mzdy, vůči níž je započtení nepřípustné.

Adolf Maulwurf

[1] Nové nezabavitelné částky (nezabavitelné minimum) při srážkách ze mzdy pro rok 2013, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Velké tápání okolo švarcsystému](#)
- [Dva problémy s pracovní pohotovostí](#)
- [Příkaz a příkaz na místě v přestupkovém řízení vedeném orgány inspekce práce](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)

- [Zákon o jednotném měsíčním hlášení zaměstnavatele vstupuje v účinnost](#)
- [Souběh funkce statutárního orgánu a pracovněprávního vztahu – judikaturní vývoj](#)
- [Nejvyšší soud: Příspěvek na penzijní připojištění se řadí mezi pracovní a mzdové podmínky](#)
- [Změny nejen parametrů exekučních srážek pro rok 2026](#)
- [Transparentní odměňování](#)
- [K osobnímu příplatku v platové sféře](#)
- [Odvolání vedoucího zaměstnance z funkce a některé související otázky z HR praxe](#)